

The Birthright – for a Bowl of Soup ?

Source 1: Rav Yitzchak Arama (15th Century, Spain) Akeidat Yitzchak Bereishit 43

יקופין אחד מצא ר' יוסף בדרך פריש, ואמר לו: יעקב אביכם גנב היה ואין אוכל רבית כמהו, שבשביל קערה אחת שהיתה שוה מחצה קנה הבכורה, שהיתה שוה אלף זקוקים. (ספר יוסף המקנא סימן י"ו)

A Dominican friar encountered R. Yosef on the road to Paris and said to him: Your father Jacob was a thief, and there has been no usurer like him; for a single bowl (of lentils) that was worth half a coin, he purchased the birthright which was worth a thousand coins. (Sefer Yosef HaMekannei 16)

Akeidat Yitzchak Shaár 23

ומכאן תפיסה עצומה על יעקב אבינו ראש יחסנו ועיקר שרשנו אשר בו נתפאר, שונאיו ילבשו בושת אשר על פנינו יוכלו לחרף ולגדף ולומר: מי הוא זה ואי זהו אשר מלאו לבו להפר ברית אחים, ובראותו אחיו הבכור עיף ויגע ישיגהו בין המצרים ותרע עינו עליו מלתת לו לחם ונזיד עדשים עד ימכור לו זכות בכורתו? ולא ישיב ידו עד שבא עליו במרמה שניה לקחת גם את ברכתו... ואיה איפה תמימותו אשר נאמר עליו ויעקב איש תם? (עקדת יצחק שער כ"ג)

Source 2: Bereishit Ch. 25

כט וַיֵּזֶד יַעֲקֹב, נָזִיד; וַיָּבֹא עֲשׂוּ מִן-הַשָּׂדֶה, וְהוּא עֵיף. ל וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֵל-יַעֲקֹב, הַלְעִיטֵנִי נָא מִן-הָאֲדָם הָאֲדָם הַזֶּה--כִּי עֵיף, אֲנֹכִי; עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ, אֶדּוֹם. לא וַיֹּאמֶר, יַעֲקֹב: מִכָּרָה כִּיּוֹם אֶת-בְּכֹרְתְךָ, לִי. לב וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ, הִנֵּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת; וְלָמָּה-זֶה לִּי, בְּכָרָה. לג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב, הַשְּׂבֵעָה לִּי כִּיּוֹם, וַיִּשְׂבַּע, לוֹ; וַיִּמְכֹּר אֶת-בְּכֹרְתוֹ, לְיַעֲקֹב. לד וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֲשׂוּ, לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים, וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה, וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ; וַיָּבֹז עֲשׂוּ, אֶת-הַבְּכֹרָה

25:29 Jacob was once simmering a stew, when Esau came home exhausted from the field. 25:30 Esau said to Jacob, 'Give me a swallow of that red stuff! I'm famished!' (He was therefore given the name Edom).

25:31 'First sell me your birthright,' replied Jacob.

25:32 'Here I'm about to die!' exclaimed Esau. 'What good is a birthright to me?'

25:33 'Make an oath to me right now,' said Jacob.

He made the oath, and sold his birthright to Jacob.

25:34 Jacob then gave Esau bread and lentil stew. [Esau] ate it, drank, got up and left. He thus rejected the birthright.

Source 3: Ibn Ezra

The birthright means that he takes a double portion of his father's wealth. Some opinions maintain that the firstborn always retains a superior status in relation to the younger; [the latter] must stand up in his presence and serve him, as a son does to his father.

והבכורה שיקח פי
שנים בממון אביו.
וי"א שיש לבכור
לעולם מעלה על
הצעיר לקום מפניו
ולשרתו כבן לאב:

Source 4: Rabbanit Sharon Rimon

Despite the simplicity of this explanation, it leaves us with a great many questions. If it is money or honor that is at stake here, why does Esav spurn the birthright; why is he so easily induced to sell it? Furthermore, why do we not see, later on, that Yaakov indeed received greater honor or more property? And more fundamentally – is this what Yaakov was interested in? Is this an accurate portrayal of Yaakov – a profit-seeker who exploits his brother's near-starvation to acquire status and property for himself? Surely not: just one verse earlier he is described as a "simple man dwelling in tents"!

Source 5a): Bereishit Ch. 25

כֹּז וַיִּגְדְּלוּ, הַנְּעָרִים, וַיְהִי
עֶשָׂו אִישׁ יָדַע צֹד, אִישׁ
שָׁדָה; וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, יֹשֵׁב
אֶהְלִים.

27 And the boys grew; and Esau was a cunning hunter, a man of the field; and Jacob was a quiet man, dwelling in tents.

Source 5b) Rashi

And the youths grew up, and Esau was: As long as they were small, they were not recognizable through their deeds, and no one scrutinized them to determine their characters. As soon as they became thirteen years old, this one parted to the houses of study, and that one parted to idol worship. — [From Gen. Rabbah 63:10; Tanchuma, Ki Theze 4]

who understood hunting: [He knew how] to trap and to deceive his father with his mouth and ask him, “Father, how do we tithe salt and straw?” His father thereby thought that he was scrupulous in his observance of the commandments (Tanchuma, Toledoth 8).

a man of the field: As its apparent meaning: an idler who hunts beasts and birds with his bow. — [From Targum Jonathan]

an innocent man: He was not an expert in all these [matters]. Like his heart, so was his mouth. A person who is not astute at deceiving is called תם, innocent.

dwelling in tents: the tent of Shem and the tent of Eber. — [From Gen. Rabbah 63:10]

ויגדלו הנערים ויהי עשו: כל זמן שהיו קטנים לא היו נכרים במעשיהם ואין אדם מדקדק בהם מה טיבם, כיון שנעשו בני שלש עשרה שנה זה פירש לבתי מדרשות וזה פירש לעבודה זרה:

יודע ציד: לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו אבא היאך מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצות:

איש שדה: כמשמעו אדם בטל וצודה בקשתו חיות ועופות:

תם: אינו בקי בכל אלה, אלא כלבו כן פיו. מי שאינו חריף לרמות קרוי תם:

ישב אהלים: אהלו של שם ואהלו של עבר:

Source 6: Ibn Ezra

ויעקב יושב אהלים ויתכן להיות פירושו כמו יושב אהל ומקנה
(ברא' ד, כ):

Source 7: Footnote in AlTorah.org

The Torah describes Yaakov's independent wealth as emanating from the fruits of his labor with Lavan's livestock, and in Bereshit 32:11, Yaakov even notes how he departed from his parents' home empty-handed.

Source 8: Rav Shmuel David Luzatto (19th Century, Italy) commenting on the theory that this was in Yaakov's financial interests:

וכל זה לא יתכן, כי הנה ראינו כי יעקב לא הגיד מעולם ליצחק אביו ענין המכירה הזאת, שהרי אמר אנכי עשו בכורך {בראשית כ"ז:י"ט} ועשו אמר {בראשית כ"ז:ל"ב} אני בנך בכרך עשו, א"כ מה הועיל יעקב בתחבולתו בהיות הענין בלתי ידוע לאביו?

All of this is not possible, because we have seen that Yaakov never told his father Yitzchak of this sale, because he said (in the incident of receiving the bracha) "I am Esav your first born" and Esav said, "I am your first born son Esav". If so, how did this trick help Yaakov if it never became known to his father?

כי הנה עשו לא כתב לו שטר שהיה בידו לראיה, גם לא היו שם עדים ולא היתה שם אלא שבועה; וכיון שאנו רואים שעשו לא חדל לקרוא את עצמו בשם בכור בְּדַבְרוֹ עִם אָבִיו, וגם יעקב אמר אל אביו בכורך עשו, נראה ודאי שלא עלתה על לבו של יעקב לקנות שום יתרון על אחיו אצל יצחק ביום הנחילו את בניו או, ביום ברכו אותם.

Also, Esav never wrote him any type of document as proof of the sale; there were no witnesses to the sale, the only legal aspect being the oath that Esav took....

על כן אומר אני שלא היה עניין המכר הזה אלא שנשבע עשו כי אחרי מות אביו יניח ליעקב שיהיה אפוטרופוס ומנהיג את הבית; ויעקב בקש זאת בכוונה שלא יוכל עשו לגרשו מביתו ומארצו באופן שלא תוכל להתקיים בו ובזרעו ברכת אברהם על ירושת הארץ; ועניין זה לא היה צריך להודיעו ליצחק. והנה עשו קיים שבועתו ואחרי מות אביו הלך לו אל ארץ אחרת, ולא אמר ליעקב שילך הוא ויצא מביתו

I therefore say that all this sale involved was that Esav swore that after his father's death, he would permit Yaakov to be manager of the family home; Yaakov intentionally sought this out so that Esav could not evict him from his home and from his land so that the promise to Avraham and his seed to inherit the land – would be fulfilled. He therefore did not have make this known to

Yitzchak. Esav in fact followed through on this pledge and after his father died, he went elsewhere, and did not tell Yaakov to leave home.

On the claim that Yaakov did not pay for the birthright other than with the bowl of lentils:

Source 9: Commentary of the Rashbam:

(לא) מכרה כיום - כלומר לאתרו, מיד מכור לי חלק בכורתך הראוי לך {ב}ממון אבי, בממון שאתן לך, ואחר כך אתן לך המאכל לעדות לקיום. כדרך שמצינו ויאכלו שם על הגל (בראשית ל"א:מ"ו) לקיום ברית בין לבן ליעקב.

Sell me today: ie immediately sell me the portion of your birthright in our father's estate, for money that I will give you. Then I will give you the food as evidence of the validity of the deal. As we have seen in Bereishit Ch. 31:

- מה ויקח יעקב, אבן; וירימה, מצבה.** 45 And Jacob took a stone, and set it up for a pillar.
- מו ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים, ויקחו אבנים ויעשו גל; ויאכלו שם, על-הגל.** 46 And Jacob said unto his brethren: 'Gather stones'; and they took stones, and made a heap. And they did eat there by the heap.
- מז ויקרא-לו לבן, יגר שְהָדוּתָא; ויעקב, קרא לו גלעד.** 47 And Laban called it Jegar-sahadutha; but Jacob called it Galeed.

(לב) הנה אנכי הולך למות - בכל יום אני הולך לצוד חיות ביערים המצויים שם דובים ואריות וחיות רעות ואני מסוכן למות.

Behold I am going to die: Each day I go and hunt animals in forests, where there are bears and lions and other wild animals, and my life is in danger

למה זה {לי} - להמתין חלק בכורה לאחר מיתת אבינו. כך פירש אבי הרב רבי מאיר מ"כ. {וזהו} ויבו עשו את הבכורה (בראשית כ"ה:ל"ד).

Why do I need ...to wait for my portion of the birthright after our father's death?

(לג) וימכור את בכורתו - בדמים, ואחר כן ויעקב נתן לעשו וגו' - כמנהג בני אדם לקיום דבר.

And he sold his birthright - for money - then afterwards, Yaakov gave him the lentils, in accordance with the custom to eat to symbolize the fulfilment of a legal arrangement

(לד) ויבו עשו - לפי שלסוף נתחרט על כך, כדכתיב: את בכורתי לקח (בראשית כ"ז:ל"ו), לכן הקדים כאן להודיע שטותו. עתה בשעת אכילה ביזה את הבכורה, אבל לבסוף היה מתחרט.

And Esav spurned the birthright: Because in the end he regretted this, as it says, "He took my birthright"; this is why the Torah prefaced that with this statement, to make us aware of his stupidity. At the time of eating, he spurned the birthright, and he later regretted this...

The name "Edom": Source 10a): Kli Yakar

אך כשאמר הלעיטני נא מן האדום האדום הזה קשה למה לא קראם עדשים בשמם, אלא ודאי שגילה דעתו שלא היה מתאוה אליהם מצד עצמו כי אם מצד מראיהם האדומה, והורה בזה כי מזג טבעו נוטה אל האדמומית ביותר מצד תגבורת מרה האדומה שבו, על כן היה אוהב כל דבר המתיחס למזגו, והוא כל דבר אדום, על כן קרא שמו אדום כי אז נודע באמת שטבעו אדומה והוא יושב תחת מזל מאדים, ועל שם היותו גברא אשר דמא.

Why did he not refer to the lentils by their name? By his comments, he revealed that he desired them because of their red color, and showed that his temperament leans toward red - and yearned for food that was in keeping with his temperament - that's why they called his name Edom, because it then became known that he was under the influence of the astrological sign of Maadim (Mars), and based on the fact that was someone who liked shedding blood...

10b) Abarbanel

ואמרו על כן קרא שמו אדום אין פירושו שמפני המאמר הזה נקרא עשו בשם אדום כי עשו לא נקרא אדום אלא מפני מראהו שהיה כלו אדמוני כתולעת אבל פירש הכתוב הזה שמפני שהיה עשו עיף קרא הנזיד אדום באמרו הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי מרוב עיפותו לא היה משער מה היה הנזיד ההוא ולא יוכל לשאול עליו אבל קראהו בשם מראהו אדום

“Therefore he called it Edom”- this does not mean that because of what Esav said, he was called Edom, rather: because Esav was exhausted, he called the food ‘Adom’ when he said “pour this red red stuff into me”, because of his great exhaustion, he did not take account of what the cooked dish was and could not ask what it was, but he called it by its appearance – Red!

Source 11: Midrash Yalkut Shimoni Bereishit Ch. 25

עדשים לנחם יצחק אביו. ומאי שנא עדשים ? מה עדשים אלו גלגל אף אבלות גלגל ואיכא דאמרי מה עדשה אין לה פה אף אבל אין לו פה... אמר רבי יוחנן חמש עבירות עבר אותו רשע באותו יום ... הרג את הנפש כתיב הכא והוא עיף וכתב התם כי עיפה נפשי להורגים.... כפר בעיקר כתיב הכא "למה זה לי בכורה" וכתב התם "זה אלי ואנוהו"....

But why lentils? Because they are [round as] a wheel, for mourning is like a wheel revolving in the world. (also, just as lentils have no mouth [no crack], as other beans have, so does the mourner have no mouth, for he is prohibited from speaking. Rabbi Yochanan said: this wicked person (Esav) committed five transgressions on that day.....he killed someone.... he denied the existence of God. it says here “Why do I need the birthright?” and it says elsewhere, “This is my God and I will beautify Him”

Source 12a): Sefer Shemot Ch. 15 The Song at the Sea

15:1 Moses and the Israelites then sang this song to God. It went:
I will sing to God for His great victory, Horse and rider He threw in the sea. 15:2 My strength and song is God **And this is my deliverance; This is my God, I will beautify Him My father's God, I will exalt Him.**
15:3 God is the Master of war, God is His name.

א אֶזְרֵי-מִשְׁחָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת,
לַיהוָה, וַיֹּאמְרוּ, לְאֹמֶר: אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי-גָאָה
גָּאָה, סוּס
וּרְכָבוֹ רָמָה בַיָּם. ב עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה, וַיְהִי-לִי
לִישׁוּעָה;
זֶה אֱלֹהֵי וַאֲנוּהוּ, אֱלֹהֵי
אָבִי וַאֲרַמְמֶנְהוּ.
ג יְהוָה, אִישׁ מִלְחָמָה; יְהוָה, שְׁמוֹ.

12b) Rashi

ואנוהו - אונקלוס תרגם לשון נוה, (ישעיה לג כ) נוה שאנן, (שם סה י) לנוה צאן. דבר אחר ואנוהו לשון נוי, אספר נוי ושבחו לבאי עולם

Onkelos rendered it as וְאָנוּהוּ and I will make him a habitation. As in the following phrases: "a tranquil dwelling" נוה שאנן (Yeshaya 33:20) Another interpretation: I will speak His praises to all inhabitants of the world

12c) Sefer Yeshaya Ch. 33

כַּחֲזֵה צִיּוֹן, קְרִית מוֹעֲדֵנוּ; עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׁאָנָן, אֶהְל בַּל-יִצְעַן בַּל-יִסַּע יִתְדֹתָיו לְנֹצַח, וְכָל-חַבְלָיו, בַּל-יִנָּתְקוּ. 20 Look upon Zion, the city of our solemn gatherings; thine eyes shall see Jerusalem a peaceful habitation, a tent that shall not be removed, the stakes whereof shall never be plucked up, neither shall any of the cords thereof be broken.

Source 13: Rashi Bereishit 25:30

(ל) הלעיטני - אפתח פי ושפוך הרבה לתוכה, כמו ששנינו אין אובסין את הגמל אבל מלעיטין אותו:

I'll open my mouth and pour a lot into it...

מִן הָאֲדָמָה הָאֲדָמָה - עדשים אדומות, ואותו היום מת אברהם שלא יראה את עשו בן בנו יוצא לתרבות רעה, ואין זו שיבה טובה שהבטיחו הקדוש ברוך הוא, לפיכך קצר הקדוש ברוך הוא חמש שנים משנותיו, שיצחק חי מאה ושמונים שנה וזה מאה שבעים וחמש שנה, ובישל יעקב עדשים להברות את האבל. ולמה עדשים, שדומות לגלגל שהאבלות גלגל החוזר בעולם (ועוד מה עדשים אין להם פה כך האבל אין לו פה שאסור לדבר. ולפיכך המנהג להברות את האבל בתחלת מאכלו ביצים שהם עגולים ואין להם פה, כך אבל אין לו פה כדאמרינן במועד קטן (כא ב) אבל כל שלשה ימים הראשונים אינו משיב שלום לכל אדם וכל שכן שאינו שואל בתחלה, משלשה ועד שבעה משיב ואינו שואל וכו'):

Some of this red, red [pottage]. red lentils. and on that day, Abraham died, lest he see Esau, his grandson, falling into bad ways, for that would not be the "good old age" that the holy one, blessed be he, had promised him. therefore, the holy one, blessed be he, shortened his life by five years, for Isaac lived one hundred and eighty years, and

this one (Abraham) [lived] one hundred and seventy-five years, and Jacob cooked lentils to feed the mourner (Isaac).

Source 14: Beit Halevi: what logical/language issues does he address – what does this show about Esav's orientation?

הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. ... זה מאכל מיוחד לאבילות וכמו שכתב רש"י .. דבאותו יום מת אברהם, ונתבייש עשו בעצמו אחר שרואה בבית אבילות והוא להוט אחר אכילה ושתיה כדרך הזוללים ושכורים ועשה עצמו כאינו מכיר כלל בהתבשיל מהו וכי הוא עדשים וע"כ קראו בשם התואר "האדום האדום הזה" כאילו אינו יודע כלל מה הוא רק שרואה שהוא תבשיל אדום.

This is a special mourning food as Rashi wrote...that on that day, Avraham died, and Esav was embarrassed after he saw the house of mourning and he was pursuing eating and drinking like the gluttons and drunkards – and he made himself as if he was not aware of the contents of the cooked dish, ie that it was lentils. That's why he called it, "this red red stuff" as if he did not know at all what it was, just that it was a red cooked dish.

וע"כ גם כן לא רצה לאוכלו כדרך האנשים אוכלים דמיד שיפשוט ידו בקערה ליקח ממנו כף אחת הרי יראה בעיניו שהוא עדשים, ונתייעץ שהוא יפתח פיו ויעקב ישפכם מן הקדירה לפיו בלא ראות. וע"כ אמר הלעיטני נא ונתן טעם כי עיף אנכי ואין בי כח לפשוט ידי לפי, וכל דבריו היו במרמה:

Therefore, he also did not want to eat it as people normally eat, because as soon as he would extend his hand into the bowl to spoon out one helping, he would see with his own eyes that it was a lentil dish, so he decided to open his mouth and have Ya'akov pour the contents of the pot into his mouth without him looking...he explained that he was tired and has no energy to extend his hand to his mouth, and all of his words were deceptive...

Source 15) Seforno – Why did Ya'akov ask Esav to sell him the birthright?

(לא) מכרה כיום. כי בהיות היום כל מגמת פניך אל מלאכתך באופן שאתה כ"כ עיף שאינך מכיר הנזיד אין ספק שלא תוכל להתעסק בעניני הבכורה לשרת לאל ית' ולעשו' את הראוי לבכור:

Sell today: Since your whole goal this day is focused on your work; you're so tired that you don't recognize the lentils, there is no

doubt that you cannot be involved in the birthright to serve God
May He be blessed and to do that which is fitting for a first born

Source 16) Beit Halevi returns

מכרה כיום את בכורתך לי. הנה כבר חקרו היאך נכון לפתות לאחיו למכור
הבכורה ובפרט בעד עדשים ??

Sell your birthright to me today. Many have already asked: how
could he have possibly tempted his brother to sell his birthright -
and especially for a bowl of lentils?

What difficulty does he raise?

והענין דודאי לא על ממון ירושה היה הכוונה וגם מי יודע אם גם אז קודם מתן
תורה היה נוהג שהבכור נוטל פי שנים.

**Certainly his intention was not on the money of the inheritance
and also – who knows, if before Matan Torah, it was customary
to allot a double portion to the first born...**

וענין הבכור לפי הנראה היה אז רק לענין מעלה ולקום על שם אביו. והנה
הכתוב אמר (בראשית כא) כי ביצחק יקרא לך זרע ודרשו ביצחק ולא כל
יצחק, וזהו האוחז מעשיו יהיה מיוחס להקרא בנו. ואחרי כי עשו יצא לתרבות
רעה באותו יום וא"כ אין שום נ"מ לעשו בבכורה כי איך יקרא בכור אחרי
שאינו נקרא גם בן....

The concept of a first born, it seems, relates to being considered a
continuation of one's father. The verse says, "Your descendants will
be within Yitzchak" – and the sages explained "within Yitzchak –
and not all of Yitzchak." And the one who follows his behavior is
considered a "descendant" of his – to be called his "son". Since Esav,
on that day, departed from the proper path, the birthright was
irrelevant to him – for how could he be called his "firstborn" if he is
not considered his "son"?!

Source 17) Rav Moshe Alshich, "Torat Moshe"

ויאמר יעקב מכרה כיום את בכורתך לי: הנה הבכורה היתה אז לשמש בכהונה
לעבודה: ובוזה יאמר הנה היום הרגת את הנפש ונפסלת מעבודה כנודע מכהן
שהרג את הנפש עד יתקן בתשובה ... ואמר גמור בדעתך למכור כהיום הזה
שאינ הבכורה מועלת לך, ולא בבחינת אם תתקן בימים הבאים. ועל דרך הזה
באומרו השבעה לי כיום: